

Ræða formanns Fjórðungssambands Vestfirðinga með skýrslu stjórnar FV.

Frú þingforseti, þingmenn, þingkonur fjórðungsþingsins.

Kæru samherjar og vinir.

Velkomin á 62. fjórðungsþing Vestfirðinga, þar sem gestgjafinn er Þuríður Sundafyllir, Einar Guðfinnsson, og aðrir vaskir Bolvíkingar, í fortíð og nútíð, sem kunna það manna best að draga björg í bú, þreyja þorrann, glíma lífsbaráttuna, hafa betur og ganga reistir til framtíðar.

Starfsár Fjórðungssamband Vestfirðinga hefur verið með eindæmum starfsamt, kröftugt og hugað, Átakasamt á köflum, gleðilegt í bland með vonbrigðum, en fyrst og fremst hefur árið verið uppbyggilegt.

Í upphafi sumars 2016 kom í ljós að Atvinnuþróunarfélag Vestfjarða stóð ekki styrkum fótum fjárhagslega, og ljóst þótti að rekstur félagsins yrði þungur árið 2017. Í þeim sporum stóðu sporgöngu menn Fjórðungssambandsins þegar fyrstu skref að Vestfjarðarstofu voru tekin, síðasta sumar. Vegferðin að stofnun Vestfjarðarstofu, sem kynnt verður og rædd sérstaklega á þinginu, hefur verið afar gefandi, tyrfin á köflum, ýmist í brekku eða á góðu lensi. Það sem stendur upp úr, öðru fremur, hefur verið afar gott samstarf formanna beggja stjórna, FV og Atvinnuþróunarfélagsins, og einhugur og eindregin sátt stjórnar Fjórðungssambandsins í málinu öllu.

Hér á eftir á þinginu verð tekin síðustu skrefin í stofnun Vestfjarðarstofu. Lokahnykkurinn hefur verið í höndum sérfræðinga Capacent. Nú er verkefnið búið að taka á sig fallega mynd, einungis er eftir að fínþússa stálið, og síðan verður Vestfjarðarstofa nýjasta veiðafæri Vestfirðinga á miðum framtíðarinnar. Megi það vera öflugt, sjálfbært og skapa hér veröld sem var, og enn öflugri!

Um miðbik sumarsins 2016 tók Vestfjarðanefnd til starfa, að undirlagi forsætisráðuneytis. Fjórðungssamband Vestfirðinga starfaði með nefndinni frá fyrsta degi, ruddi veginn og veitti starfinu allt það atfylgi sem sambandið átti. Heimsóttir voru allir þéttbýliskjarnar Vestfjarða og helstu áhrifamenn og konur leidd fyrir nefndina til að leiða fram mikilvæg áhersluatriði svo fjórðungurinn ná vopnum sínum aftur.

Afurðin leit síðan ljós dagsins á haustmánuðum, Aðgerðaáætlun fyrir Vestfirði.

Frá útgáfudegi skýrslunnar hefur Fjórðungssamband Vestfirðinga stundað andyrispólitík í ráðuneytum ríkisstjórnarinnar og í matsal Alþingis, kynnt efni skýrslunnar og brýnt fyrir alþingismönnum og embættismönnum mikilvægi verkefnanna.

Eitthvað af þeim verkefnum sem tilgreind voru í skýrslunni hafa fengið brautargengi, misgott þó. Of mörg verkefni í skýrslunni virðast andvana fædd. Ráðuneytin annað hvort með litla fjármuni eða minni vilja til að láta rætast úr vonum Vestfirðinga. Auðvitað má alltaf segja að ekkert sé til einskis.

Ekkert má hins ekki verða einkunn og aðdráttarafl Vestfjarða. Þannig mun mannlíf ekki þróast og eflast.

Haustþing Fjórðungssambandsins var haldið á Hólmavík. Eins og við var að búast voru heimamenn höfðingjar í allri móttöku. Rétt eins og í dag, voru tvo mál afar fyrirferðamikil á þinginu, þá stödd á fósturstiginu. Annars vegar Stefnumörkun sveitarfélags, og stefnumörkun Fjórðungssambands Vestfirðinga, og hins vegar umræða um Vestfjarðarstofu.

Niðurstaða þingsins var að halda áfram með þessi mál og fullvinna þau á vinnufundum með sveitarstjórnnum Vestfjarða. Önnur hringferð Fjórðungssamband Vestfirðinga um fjórðunginn ákveðin í kjölfarið. Ferðin gekk framur vonum og niðurstaðan sú að stefnumörkun sveitarfélaga á Vestfjörðum var lokið og á grundvelli hennar hafa flest sveitarfélög á Vestfjörðum ákveðið að taka þátt á sameiginlegri vinnu við svæðisskipulag. Stærsta samvinnuverkefni sveitarfélaga á Vestfjörðum til þessa, mikið gleðiefni fyrir Vestfirðinga og tilefni fyrir FV að fyllast stolti.

Samgöngumál Vestfirðinga hafa verið fyrirferðamikil á þessu starfsári, sem endranær. Baráttan um Dýrafjarðargöng fékk loks fullnaðarsigur eftir áratugabaráttu, útboði lokið og fyrsta skóflustunga bíður eftir ráðherra og bærilegri veðurspá. Bættar samgöngur milli suður og norðurs verður landslag nýrra tíma á Vestfjörðum. Það er ekki að ástæðulausu að stefnumörkun sveitarfélaga á Vestfjörðum hafði vinnuheitið Slegið í gegn, enda slíkt samstarf grundvallað á bættum samgöngum. Mikilvægt er að stjórnvöld guggni ekki við aðra uppbyggingu vegasamgangna á þessari leið, svo sem stórfelldum endurbótum á Dynjandisheiði.

Vonbrigði ársins voru hins vegar uppbygging vega í Gufudalssveit, sem enn og aftur fékk á baukinn.

Hvenær verða loforð gegnsvikin?

Nú var það Skipulagsstofnun, sem gaf út álit á dögnum og hafnaði þar áformun Vegagerðarinnar um vegagerð, sem myndi gjörbylta samgöngum suðurfjarða, svæði í miklum vexti, gífurlegri verðmætaaukningu, en koma þeim ekki af svæðinu.

Undarlegt sem það kann að hljóma þá hlýtur það að koma til greina að stofna sérstök verndarsamtök fyrir mannlíf og menningu. Slík samtök ættu hafa sterka rödd inn umhverfismat hverju sinni, sem einmitt metur áhrif í lífríkið, og hvort framkvæmdir geti haft jákvæð eða neikvæð áhrif.

Örninn, er vissulega merkileg skepna og fágædd, allir heimsins fuglar eru einstakir, rétt eins og Nói komst að, en það er líka maðurinn og menningin. Menning á Vestfjörðum mun ekki njóta framþróunar, nema innviðir verðir sambærilegir öðrum svæðum landsins. Slík uppbygging kallar skynsöm og ábyrg inngrip inn í náttúruna – rétt eins og áætlun Vegagerðarinnar gerir ráð fyrir. Sú hugmynd að Vestfirðir séu fallegir vegna hins óspillta umhverfis, eru hugmyndir gesta. Aðrir vita að Vestfirðir eru þeir fegurstu í heimi, þegar náttúra og mannlíf leika saman, í vexti, sjálfbærni og velsæld.

Vegagerð um Gufudalssveit skal verða að veruleika, með lögum ef annað gengur ekki. Sveitarstjórn Reykhólahrepps býður mikið verkefni með útgáfu framkvæmdaleyfis til Vegagerðarinnar, sem ætlar, hugdjarft, þrátt fyrir niðurstöðu Skipulagsstofnunnar að leggja veginn til fólksins. Sveitarfélög á Vestfjörðum styðja ákvörðun Vegagerðarinnar og standa að

baki Reykhólahreppi, og munu veita sveitarfélaginu alla aðstoð og atfylgi sem sveitarfélagið þarf í þessu ferli. Í þessu réttlætismáli ganga sveitarfélög á Vestfjörðum sem eitt væri.

Við göngum bjartsýn til framtíðar og vitum að innan tíðar verðir vegir suðursvæðis fullkláraðir og uppbygging milli norður og suður mun ljúka með tilheyrandi framförum og vexti.

Við þurfum því strax að huga að Strandasvæðinu, þrýsta á um að svæðið verði þjónustað sem áður og betur, og fái eðlilega uppbyggingu vega, svo byggðirnar eigi ekki bara möguleika til að viðhalda sér, heldur að vera samkeppnisfærar og geti stækkað og eflst. Þá er nauðsynlegt að athuga með uppbyggingu Innstrandavegar, og huga að öllum leiðum til að efla svæðið.

Ljóst er að sveitarfélög á Vestfjörðum standa ólíkt á mót komandi framtíð. Á meðan stöku sveitarfélag sýnir þenslumerki, vöxtur er mikill í verðmæta og íbúaaukningu, áform um uppbyggingu um atvinnu og íbúðahúsnæðis, standa önnur sveitarfélög í slitnari skóm. Undanfarið hefur okkar minnsti bróðir, Árneshreppur, róið lífróður fyrir tilveru sinni og framtíð. Ég sagði um daginn í ræðu að það væri ekki sjálfgefið að sveitarfélög lifi að eilífu, stundum þarf maður aðstoð til að sjá framtíðina, stundum þarf að maður auka hönd á hamarinn.

Ég lagði fram tillögu að stjórnarfundum FV í apríl um að formanni og framkvæmdastjóra yrði heimilt að setja saman verkefni á vegum FV, sem myndi ganga undir nafninu brothætt byggð. Verkefnið yrði unnið í paravinnu með Byggðastofnum, en stofnunin hefur unnið að slíkum verkefnum í fleiri samfélögum á síðust árum m.a. á Bíldudal. Mikil uppbyggingaráform eru framundan í Árneshreppi, það sem orkubylting Vestfjarða mun með réttu hefjast, með Hvalárvirkjun. En til þess að Árneshreppur nái sem best að nýta þessa uppbyggingu þarf að koma til uppbygging hins opinbera, félagsskapur og atfylgi annarra sveitarfélaga á Vestfjörðum, og síðast en ekki síðast en alls ekki síst samstarf frá framkvæmdaraðilanum.

FV hefur leitað til Byggðastofnunar leitað eftir hentugri dagsetningu til að hefja formlega verkefnið með íbúafundi og verður hún vonandi staðfest innan tíðar.

Ég nefndi orkubyltingu Vestfjarða. Hér á eftir mun Ásgeir Margeirsson fara yfir hugmyndir hans manna og kvenna um hvernig megi standa að þessari byltingu. Það er að ljúft að geta rætt saman á uppbyggilegan hátt, um hvernig við ætlum að standa saman að framtíð fjórðungsins, hvernig hann á að blómstra í komandi framtíð, fullur af orku og athafnalífi. Verra er að heyra af mögulegum málsóknum, beint að sveitarfélögum Vestfjarða. Ólíkt hafast þeir við.

Það er lán FV hversu vel mannað sambandið er. Starfsfólk FV er úrvalsið sem hefur náð góðum árangri á þessu starfsári. Vert er að minnast á silfurvottun Earth Check verkefnisins, sem Lína Björg Tryggvadóttir stýrir af miklum myndugleika. Afar fátítt er að samfélög nái silfurvottun á jafn skömmum tíma, því ber að þakka Línu Björg. Skúli Gautason var ráðinn sem menningarfulltrúi á árinu og verður afar spennandi að sjá hvernig hann mun kom inn í Vestfirskt menningar og athafnalíf. Markaðsstofa Vestfjarða vekur athygli á landsvísu, og nú er svo komið að markaðsstofustýran er komin í innsta kjarna stefnumótunar ferðaþjónustu á landinu, Vestfirðingum vonandi til heilla og framfara.

Þá get ekki haldið áfram með þessa upptalningu án þess að minnast á höfuð fjármálanna, Margréti Birkisdóttur, kjarninn sem þarf að vera til staðar í öllum góðum stofnunum.

Svo er það Aðalsteinn, framkvæmdastjóri FV, maðurinn sem hefur drifið áfram og leitt þetta starfsmikla ár. Fyrst og fremst vil ég þakka honum fyrir hans framlag, sem hefur verið ómetanleg. Aðalsteinn hefur unnið afar óeigingjarnt starf, helgað stórum verkefnum starfsársins tíma sínum og m.a. vegna þessa uppskerum við vel á þessu þingi.

Kæru samherjar,

Framtíð Vestfjarða er björt. Ég þarf bara að horfa hér í salinn til að komast að þeirri niðurstöðu.

Ég óska okkur öllum góð gengis, hamingju og sátta á komandi þingi.

Ég set 62. Fjórðungsþing Vestfjarða, lífi Vestfirðir!